IJSER
ISSN: 2149-5939

International Journal of Social Sciences and Education Research
Online, http://dergipark.gov.tr/ijsser
Volume: 3(5) Supplement, 2017

İletişim fakülteleri eğitim sistemine yönelik yeni bir yaklaşım

A new approach to the education system of communication faculties

Nurettin Güz[1] Hayrullah Yanık[2] Ceren Yegen[3]

Received Date: 20 / 04 / 2017 Accepted Date: 12 / 07 / 2017

Öz

Üniversite eğitimi bireylerin kariyerlerini elde etmede büyük önem arz etmektedir. Üniversitede verilen eğitim sürecinde öğretilmesi planlanan dersler, çoğunlukla bölümler tarafından hayata geçirilmektedir. Verilen dersler genellikle bölümlerde eğitim alan öğrencilerin geneline hitap ederken, bireyin ihtiyaç duyduğu ya da üniversite yaşamından sonra çalışmak istediği alana yönelik olmamaktadır. Bu bağlamda son yıllarda Türkiye ve dünyada sayısı hızla artan iletişim fakültelerinde uygulanan eğitim siteminin yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir. Bu yüzden bu çalışmada Türkiye'deki iletişim fakülteleri örneğinde, iletişim fakültelerinde uygulanan eğitim sistemine yeni bir model önerilmektedir. Bu yaklaşımda ilk iki yılını (yaklaşık 28 ders) tamamlayan öğrencilerin daha spesifik olarak çalışmak istediği mesleğe/alana göre dersler almaları önerilmektedir. Çalışmada öncelikle iletişim fakültelerinde verilen eğitimin günümüzdeki durumuna değinilmekte, ardından yukarıda önerilen sistemi detaylı bir şekilde ele almaktadır.

Anahtar sözcükler: *Eğitim, iletişim eğitimi, iletişim fakülteleri, mesleki dersler, eğitim modeli, uzmanlaşma*

Abstract

University education is of great importance in the establishment of individuals' careers. The courses planned to be taught during university education care often carried out by departments. Although the lessons that are taught generally addressed to the all of the students, they are not neither aimed to students' individual needs nor the departments/jobs that students want to work after university life. In this context, the education system applied in the communication faculties which are increasing in number in recent years in Turkey and in the world needs to be re-examined. Therefore, in this study, a new model is proposed to the education system applied in communication faculties, in particular in the communication faculties in Turkey. In this approach, it is recommended that students who complete the first two years (approximately 28 courses) should take lessons according to the profession / area more specifically they want to work. The study first touches on the current situation of the education given in the communication faculties, and then take the system proposed above in detail.

Keywords: *Education, communication education, communication faculties, vocational courses, education model, specialization.*

1. Giriş

İlk iletişim eğitimi dünyada 110, Türkiye'de 70 yıl önce başlamasına rağmen eğitimin nasıl verilmesi gerektiğine ilişkin tartışmalar günümüzde de devam etmektedir. Bağımsız bir disiplin olan iletişim, diğer disiplinlerle ilişkilerini ve disiplinler arası olma konumunu bugün de sürdürmektedir. İletişim eğitimine ilişkin tartışmalar çoğunlukla programların teorik veya uygulama yoğunluklu alması noktasındadır. Genellikle programların teorik ve uygulama boyutunun eşit olması gerektiği konusunda fikirler ortaya konmaktadır. Yapılan tartışmalarda konuya yaklaşımın

[1] Prof.Dr., Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Ankara/Türkiye nurettinguz@gmail.com
[2] Arş. Gör., Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Ankara/Türkiye hayrullahyanik06mail.com
[3] Yrd. Doç. Dr., Muş Alparslan Üniversitesi İletişim Fakültesi Muş/Türkiye cerenece_23@hotmail.com

Copyright © 2015 by IJSSER
ISSN: 2149-5939

Güz, N., Yanık, H., Yegen, C. (2017). İletişim Fakülteleri eğitim sistemine yönelik yeni bir yaklaşım. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(5), 115-129.

akademik bakış açısı veya sektör ve öğrencilere göre farklılık gösterdiği gözlenmektedir. Tartışmalar; teorik eğitim, uygulamalı derslerde donanım eksikliği, yabancı dil, alan dışı derslerin oranı, eğitimi veren öğretim elemanlarının nitelik ve niceliklerine odaklanmaktadır.

Bu çalışma, iletişim eğitimi ile ilgili bugüne kadar yapılan Türkiye merkezli ulusal ve uluslararası alandaki tartışmaları dikkate alarak iletişim eğitimi ile ilgili bir model önerisini içermektedir. Çalışmada, içerisinde yaşadığımız yüzyılda iletişim alanındaki yeni gelişmeler, teknolojinin etkisiyle yeni araçların devreye girmesi, kitle iletişim araçlarının kurumsal yapısındaki değişmeler, hedef kitlenin artan ilgi, istek ve beklentileri dikkate alınarak alana ilişkin bir tespit yapılmış ve daha sonra günümüz ve geleceğe yönelik olarak bir eğitim modeli önerilmiştir.

İletişim eğitimi ile ilgili dünyada uygulanan standart bir eğitim modelinin olmadığı dikkati çekmektedir. Türkiye'de gazetecilik enstitülerinden iletişim fakültelerine giden yolda ilk çalışma 1972'de Nermin Abadan Unat tarafından yapılmış, çalışmada henüz sayıları beş olan bir dönemde Türkiye ve Avrupa'daki eğitim karşılaştırılmıştır. Kapsamlı bu ilk çalışmadan sonra 1990'lı yıllardan sonra konu ile ilgili bilimsel araştırmalar artmış, son yıllarda ise çok sayıda araştırma ve yayın yapılmıştır.

2. İletişim eğitimi

2.1. Dünyada iletişim eğitimi

Felsefe içinde bulunan çeşitli sosyal bilim dalları 19. yüzyıldan itibaren ayrılarak, kendi başlarına birer bilim dalı olmuştur. Kapitalist ekonominin oluşumu, kamuoyunun ve basının önem kazanması, basının bir sektör olarak ortaya çıkışı ve hızlı büyümesiyle birlikte alana yönelik pratik eğitim kaygısı gibi etkenler iletişim biliminin doğması ve gazetecilik okullarına zemin hazırlamıştır (Alver, 2007: 12-13). Demokrasinin gelişmesine paralel olarak basının yasama, yürütme, yargıdan sonra sistemin ayrılmaz 4. gücü olarak kabul edilmesi (Güz, 2005: 3) alanı cazip ve dokunulmaz kılmıştır. İletişim teknolojisindeki hızlı gelişme, yeni kitle iletişim kanallarının bulunuşu ve bu kanallarından gelen iletilerden etkilenmenin artması toplumsal araştırmaların yapılmasına ihtiyaç yaratmıştır. Bu süreç iletişimle ilgili kuram, yaklaşım ve modellerin geliştirilmesine ve iletişim alanının sosyolojiden kopmasına yol açmıştır (Aziz, 2006: 9-31). İlk çalışmaları yapanların farklı alanlardan olması alana disiplinler arası bir özellik kazandırırken iyi bir iletişimcinin her şeyi bilmesi gerektiği gibi bir algı oluşmasına neden olmuştur (Koçak, 2009: 69, 84-85).

Modern anlamda ilk iletişim eğitimi 1908 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nde Missouri Üniversitesi'nde başlamış (Mutlu, 1994:165; 2005: 245), 1950'lerden sonra ise Avrupalı psikologlar alanda daha fazla uzmanlaşmıştır (Ateş, 2016: 219). İletişim eğitimi ile birlikte sektörde nitelikli elemanlar çoğalmış, medya kuruluşlarının saygınlığı artmıştır. Siyasal sistem içerisinde medya kuruluşlarının toplumsal sorumluluk üstlenmesine paralel olarak iletişim eğitimi veren yeni yükseköğreti kurumlarının açılması hızlanmıştır (Hachten, 2005: 159; Yıldırım, 2006: 131-136). Amerika'da iletişim eğitimi veren kurumlar, ACEJMC (Accrediting Council for Education in Journalism and Mass Communication -Gazetecilik ve Kitle İletişim Programları Onay Konseyi)nden onay alarak eğitime başlamaktadır. Konsey, iyi bir eğitimi ve öğrencilerin medyanın demokratik toplumlarda sivil ve toplumsal önemini kavramalarını istemektedir. İletişim eğitimi veren her fakültenin kendilerine has farklı bir eğitim anlayışı olabileceğini ancak ders programlarının sektörde görev alacak kişileri/öğrencileri tatmin etmesini beklemektedir. Bu sebeple derslerin ekseriyetinin modern dünya hakkında bilgi sunacak disiplinlere (sosyoloji, psikoloji, hukuk, ekonomi, tarih, felsefe, antropoloji, edebiyat, matematik, biyoloji, kimya, jeoloji, coğrafya, güzel

Copyright © 2015 by IJSSER
ISSN: 2149-5939

sanatlar, siyaset bilimi, yabancı diller vb.) ait olması gerektiğini belirtmektedir. Bu disiplinlerin yanında iletişim araçlarının tarihi, işlevleri, etkileri, iletişim hukuku ve etik konusunda teorik dersler yanında fen-edebiyat derslerine ağırlık vermesini istemektedir. Konsey, öğrencilerden enformasyonu toplamayı, analiz etmeyi, düzenlemeyi ve kitlelere uygun formatlar içinde aktarma becerisini kazanmalarını beklemektedir (Gürkan ve İrvan, 2000: 355).

İletişim eğitimi; nitelikleri, amaç, ders içerikleri ve ders kapsamları açısından ülkelere ve üniversitelere göre önemli farklılıklar göstermektedir (Atabek ve Atabek, 2014: 150). İletişim alanında lisans eğitimine başlangıçta iki yıllık politeknik okullarında başlanmış, (Gürkan ve İrvan, 2000: 358**)** derslerin çoğu kuramsal ağırlıklı verilmiştir. Medya kuruluşlarının üniversitelerden mezun olan öğrenicler yerine kendi açtıkları kursları bitiren öğrencileri tercih etmeleri sebebiyle lisans düzeyinde eğitime 1980'den sonra başlanmıştır (French ve Richards, 1994: 26-27; Dağtaş, 2003: 148).

Avrupa'daki iletişim eğitimi veren birçok kurumda gazetecilik eğitimi sertifika programlarında verilmekte ya da ikinci bir lisans eğitimi olarak gerçekleştirilmektedir. Sertifika programlarının çoğu özel sektör tarafından desteklenmektedir (Medsger, 1998: 56; Yıldırım, 2006: 131). Bu programlara rağmen iletişim eğitiminin medya sektörü ile arasına mesafe koyarak verilmesinin uygun olacağını belirten görüşler vardır (Bacon, 1999; Adam, 2001; Reese ve Cohen, 2001; Skinner vd., 2001; de Burgh, 2003; Deuze, 2006; Yıldırım, 2006: 131). İletişim eğitimi konusunda Birmingham Kültürel Çalışmalar Okulu gibi, Kıta Avrupa'sı geleneğini sorgulayan farklı arayışlar da olmuştur. Bu durum iletişim eğitimi alanında Amerikan tipi ağırlıklı iletişim eğitimini anlayışını kırmıştır (Mutlu, 1998; Koçak, 2009: 83). 2006'da Amerika'daki bir toplantıda, medya sektörünün iletişim yerine sosyal bilimlerin diğer alanlarındaki fakülte mezunlarını daha çok tercih ettikleri belirtilmiştir (Koçak, 2009: 83).

2.2. Türkiye'de iletişim eğitimi

Türkiye'de gazetecilik/iletişim eğitiminin verilmesi fikrini ilk 1914'te ABD'de Columbia Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi'nde "The Development of Modern Turkey as Measured by Its Press" adlı doktora tezini yazan Ahmet Emin Yalman ortaya atmıştır. Ancak Osmanlı dönemimde, Ahmet Rasim gazetecilik okulu açılmasını çok istemesine rağmen eğitimiyle ilgili herhangi bir adım atılmamıştır (Topuz 2003: 9; Tokgöz, 2006: 1).

1931 tarihli Basın Kanunu'yla gazete ve dergi sahipleri, başyazar ve genel yayın yönetmenliği yapacaklara yüksekokul veya lise mezunu olması şartı getirilmiştir. Bu sebeple İstanbul'da bir gazetecilik okulu açılması gündeme gelmiş ancak açılamamıştır. İlk özel gazetecilik okulunun (İstanbul Özel Gazetecilik Okulu) açılması 1948'de Müderris Fehmi Yahya tarafından hayata geçirilmiştir. Yükseköğretim düzeyinde olmayan bu okul basın alanı ve iş sektörüne eleman yetiştiren ilk özel gazetecilik okulu olma niteliği taşımaktadır (İnuğur, 1988:155-157).

İletişim eğitiminin başlamasında basın örgütleri rol oynamıştır. 1938 yılında kurulan Türk Basın Birliği 1946'da kapatılmasından sonra gazeteciler cemiyetleri kurulmuştur. 1947 yılında İstanbul Gazeteciler Cemiyeti Başkanlığını yürüten Sedat Simavi'nin, İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü'ne üniversitede gazetecilik eğitimi yapmanın zorunluluğunu belirtmesi gazetecilik eğitiminin başlaması için sektörün de öncülük yaptığını göstermektedir (Özbek, 1993: 307; Gürkan ve İrvan, 2000: 354).

Türkiye'de üniversite düzeyinde ilk iletişim/gazetecilik eğitimi 1950 yılında İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Gazetecilik Enstitüsü'nde başlamıştır. 1949 yılında kurulan bu enstitüsü,

Copyright © 2015 by IJSSER
ISSN: 2149-5939

Güz, N., Yanık, H., Yegen, C. (2017). İletişim Fakülteleri eğitim sistemine yönelik yeni bir yaklaşım. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(5), 115-129.

1950 yılında lise mezunlarının yanı sıra öğrenim derecesine bakılmaksızın iki yıl gazetecilik yapmış olanları kabul etmiştir. İki yıllık olan okul ilerleyen yıllarda öğrenci derneğinin başvurusu üzerine dört yıla çıkarılarak İstanbul Üniversitesi Gazetecilik Halkla İlişkiler Yüksek Okulu adını almıştır. 1965'te ise Ankara Gazeteciler Cemiyeti'nin önerisi ve UNESCO'nun desteğiyle Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Basın Yayın Yüksek Okulu açılmıştır. Okulun kurulmasında Ankara Üniversitesi'nin, Ankara Gazeteciler Cemiyeti'nin, Ankara Gazeteciler Sendikası'nın ve Anadolu Ajansı'nın önemli bir çabası bulunmaktadır (Abadan-Unat, 1972: 76; Altun, 1995: 109; Yıldırım, 2006: 125, Tokgöz, 2006: 11-15).

1965'te 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunun kabulü ile gazetecilik/iletişim alanında ilk özel okullar açılmaya başlanmıştır. Bu çerçevede 1967'de kurulan yükseköğretim kurumlarından birisini de Başkent Gazetecilik Yüksek Okulu oluşturmuştur. Okul, 25.08.1971 tarih ve 1472 Sayılı Kanunla devletleştirilerek Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu adıyla Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'ne bağlanmıştır. Adı önce 20 Temmuz 1982 yılında yürürlüğe giren 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Gazi Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu olarak değiştirilmiştir. Daha sonra ise, 11.07.1992 tarih ve 21281 sayılı *Resmi Gazete*'de yayınlanan 03.07.1992 tarihli 3837 Sayılı Kanun ile Basın Yayın Yüksek Okullarının İletişim Fakültelerine dönüştürülmesi ile Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi adını almıştır.

Benzer bir gelişmeyi 625 Sayılı Kanun çerçevesinde kurulan İstanbul Gazetecilik Okulu ve İzmir Karataş Özel Gazetecilik Okulu göstermiştir. 1966 yılında kurulan İstanbul Gazetecilik Yüksek Okulu devletleştirilmesinin ardından İstanbul İktisadi ve Ticari İlimler Akademisine bağlanmış, 1982 yılında adı Marmara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu ve 1992'de Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi olmuştur. 1968'de kurulan İzmir Karataş Özel Gazetecilik Okulu ise diğer özel gazetecilik okulları gibi 1971'de devletleştirilerek İzmir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'ne bağlanmış, 1982 yılında Ege Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu, 1992 yılında ise Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi adını almıştır. 1970 yılında Ankara ve İstanbul'da ikişer ve İzmir'de bir olmak üzere toplam beş yükseköğretim kurumu iletişim alanında mezun verirken, 1975 yılından itibaren Anadolu Üniversitesi iletişim alanında eğitim vermeye başlamıştır.

Üniversitelere bağlı olarak yükseköğretim seviyesindeki eğitim veren okulların ismi 1992 yılında kabul edilen 3837 Sayılı Kanunla İletişim Fakültesi ismini alırken, aynı Kanunla Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi'nin kurulması kabul edilmiş ve yine Anadolu Üniversitesi'ne bağlı olarak diğerlerinden farklı bir isimle İletişim Bilimleri Fakültesi kurulmuştur (Ergeç, 2014: 6). 1997 yılından itibaren Vakıf Üniversitelerine bağlı olarak İletişim Fakülteleri kurulmaya başlanmıştır. Bu dönemde dört yıl eğitim veren iletişim fakülteleri ile birlikte iki yıllık meslek yüksekokullarına bağlı olarak iletişim, halkla ilişkiler, radyo ve televizyon yayıncılığı, fotoğrafçılık gibi bölümler açılmıştır (Uzun, 2007: 122-123). Ayrıca güzel sanatlar fakültelerinin bazı bölümlerinde ve yine bünyesinde iletişim fakültesi bulunmayan üniversitelerin fen ve edebiyat, iktisadi ve idari bilimler, işletme fakültelerinde iletişim eğitimi veren bölüm ve programlar açılmıştır. Fakülte ve yüksekokul bazında verilen iletişim eğitimi yanında Hürriyet Vakfına bağlı olarak İstanbul'da 1990 yılında kurulan "Erol Simavi Özel İletişim ve Eğitim Merkezi" ile Ankara'da 1995 yılında kurulan "Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı" gibi kuruluşlar da düzenledikleri kurslarla bu alanda eğitim vermişlerdir (Altun, 1999: 249).

Başlangıçta sadece gazetecilik alanında eğitim vermek üzere açılan yükseköğretim kurumları ikinci bölüm olarak radyo ve televizyon (daha sonra sinema da eklenemiş) bölümlerini, üçüncü bölüm olarak halkla ilişkiler ve tanıtım bölümlerini açmışlardır. Son yıllarda ise "Yeni Medya"

Copyright © 2015 by IJSSER
ISSN: 2149-5939

Güz, N., Yanık, H., Yegen, C. (2017). A new approach to the education system of Communication Faculties. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(5), 115-129.

bölümü açılmaya başlanmıştır. İçinde yaşadığımız dönemde iletişim fakültelerinin verdiği eğitimde bölüm ve program bazında bir homojenlik bulunmamaktadır. İletişim eğitimi sadece lisans seviyesinde kalmamış 1980 sorasında YÖK'ün kurulmasına paralel olarak lisansüstü seviyede de (yüksek lisans ve doktora) eğitim verilen bir alan olmuştur. Türkiye'de sayıları 70'den fazla olan İletişim Fakülteleri ülkenin her bölgesine yayılmış konumdadır.

2.3. İletişim eğitiminde yaşanan problemler

Artan fakültelere ve alana kazandırılan nitelikli kadrolara rağmen sektörle eğitimi veren yükseköğretim kurumları arasında sağlıklı bir ilişki kurulamamıştır. Sektörün şikâyetleri ve kimi zaman "iletişim fakülteleri medyaya düşman yetiştiriyorlar" (Özkök, 2001) eleştirilerine akademik çevrelerin etik ihlaller konusunda medyaya sorumluluk yüklemeleri (Batmaz, 2003) gibi birçok tartışma hep gündemde kalmıştır. Sektörün alternatif eğitim kurumu oluşturma çabaları aradaki tartışmalı sorunları azaltmamıştır. İstihdam ise hep sorun olamaya devam etmektedir.

Yükseköğretim kurumlarının sayısı henüz iki elin parmaklarını geçmediği dönemde akademik çevrelerde bu yükseköğretim kurumlarından mezun olanların istihdamına da büyük sorunlar yaşandığı, yükseköğretim kurum sayısının azaltılması isteklerine rağmen fakülte ve yüksekokul sayısı hızla artmış ve 70'in üzerine çıkmıştır. 1990'lı yıllarda özellikle radyo ve televizyonlar için uydu hat kiralarının yüksek olması, kanunla iletişim fakültelerine ücretsiz radyo ve frekans tahsisi yapılması iletişim fakültesi sayısının artmasında etkili olmuştur (Varol ve Alemdar, 2007: 2). Teknolojik gelişmeye paralel olarak frekans tahsisine ihtiyaç kalmamasına rağmen fakülte sayısı artmaya devam etmiş, bu ise istihdamla ilgili sorunu büyütmüştür.

İstihdam alanlarının darlığı yanında fakülte mezunu olarak sektöre başvuran adayların kararsızlıkları, (Nizam ve Bağcı, 2016: 122) işe başlamadan sonra iş güvencesinin olmaması, düşük ücretler, belirli bir süre basın kartı verilmemesi diğer sorunlar olarak (Altun, 2005: 78; Koçak, 2009) karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca eğitimde verilen uygulamaların azlığı, uzmanlaşmanın yeterince gerçekleştirilememesi şikâyet edilen konular olmaktadır (Çelik, 2012:63). İletişim eğitiminde bilimsel konular ve teorik eğitimin mi yoksa sektör dikkate alınarak uygulamanın mı ağırlıklı olacağı hep tartışma konusu olurken, fakültelerin sektöre eleman yetiştirme görevi olmadığı tezi yaşanan sorunlara çözüm getirmemektedir.

Yükseköğretim kurumlarında yeterli uygulama alanlarının bulunmadığına ilişkin eleştiriler alana ilişkin teknolojilerin gelişmesi, araç gereçlerin ucuzlamasıyla birlikte büyük oranda ortadan kalkmıştır. Radyo ve televizyon stüdyoları gibi uygula ma alanlarının hala bazı fakültelerde bulunmadığı, çalışma atölyelerinin eksikliğine ilişkin eleştiriler (Ergeç, 2014: 18-24; Ataizi ve Server, 2017: 129) reel zeminde fazla anlamlı olmamaktadır. Çünkü eskinin büyük bütçeli araç gereçleri günümüzde hemen her öğrencinin alabileceği ya da ulaşabileceği bir konuma gelmiştir. Teknolojik araç gereçlere ulaşmadaki kolaylıklar, fakültelerde bulunmasa bile hemen her yerleşim merkezine yaygınlaşan medya kuruluşlarında uygulamanın staj, kurs vb yöntemlerle yapılabilmesi fakültelerle sektör arasındaki sorunun eğitim programı kaynaklı olduğunu göstermektedir.

Günümüzde alaylı–mektepli tartışmaları ortadan kalkarken iletişim fakültelerinin armasıyla diğer fakülte mezunlarının sektördeki ağırlıkları azalmıştır. Artan fakülte sayısı arz talep dengesini daha fazla bozmuştur. Sorunun büyümesinde artan fakülte sayısı kadar fakülte kontenjanlarının yüksek olması da rol oynamaktadır.

Copyright © 2015 by IJSSER
ISSN: 2149-5939

Güz, N., Yanık, H., Yegen, C. (2017). İletişim Fakülteleri eğitim sistemine yönelik yeni bir yaklaşım. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(5), 115-129.

İyi bir iletişim eğitiminin neleri kapsaması gerektiği konusunda farklı yaklaşımlar bulunmaktadır. İyi bir iletişimcinin ülke, toplum ve dünya sorunlarını bilen ve eleştirebilen, vizyon sahibi olmasına sağlayan bir eğitim almış olması, (Özbek, 1993: 325) eğitimin profesyonel bir iletişimci yetiştirmeyi amaçlaması (Nalçaoğlu, 1998: 12) gerektiği belirtilmektedir. Konuyla ilgili yapılan önerilerde ortak görüş yeni araçlar da dikkate alınarak (Dağtaş ve Kaymas 1998; Özer 2006; Mutlu 2008; Solmaz vd., 2012; Ergeç, 2014: 6; Yıldırım, 2006: 130) mevcut yapının gözden geçirilmesi istenmektedir. Teorik veya uygulama ağırlıklı eğitim verilmesi konusunda dünyada farklı uygulamalar vardır (Ogundimu 1990; Rhoodie, 1995; Medsger, 1996; Reese ve Cohen, 2001; Deuze, 2001; Herbert, 2000). Her iki görüş de Türkiye'de yankı bulurken ağırlı eğilim iki yöntemin birlikte verilmesi gerektiğine yöneliktir (Kejanlıoğlu, 1995; Tılıç, 2001: 99; Mutman, 1998: 33; Özer, 2006).

Eğitim içeriği ile ilgili tartışma konularından birisini öğrencilerin alacağı derslerin alan içi veya dışı olması oluşturmaktadır (Yıldırım, 2006: 130; Atabek ve Atabek, 2014: 150; Kılıç ve Arık, 2014: 159). Öğrencilerin hangi dersleri alacakları konusunda gerekli bilgiye sahip olamamaları alana odaklanma sorunu yaşamalarına sebep olabilmektedir (Morrison, 1997). İletişim fakültelerindeki mevcut uygulamaya bakıldığında (Karakoç ve Taydaş, 2014: 200) oransal olarak bir bütünlük görülmemektedir. Bununla birlikte İletişim fakültelerinde yıllardan beri süregelen uygulama dört yıllık eğitim öğretim döneminin ilk iki yılında genel derslerin, sonraki iki yılda ise uygulamalı ve alan derslerinin alınması ilkesi kabul görmektedir.

2.4. Eğitim modeli önerileri

İletişim eğitiminin nasıl olması gerektiği konusunda farklı görüşler ortaya konurken, fakültelerin bölümlerine ilişkin farklı yaklaşımların da olduğu gözlenmektedir. Örneğin halkla ilişkiler eğitimi ile ilgili olarak; teori ve uygulamanın, analiz ve eleştirel düşünmenin, iletişim süreci ve sunumu ana başlıklarına göre derslerin gruplandırılmasına (Becerikli, 2004), diğer taraftan programın yönetimsel ve stratejik kimliği ve iletişim becerisini geliştirebilecek, uygulamaya geçirebilecek nitelikte olması gerektiğine (Vural ve Yurdakul, 2004**)** vurgu yapılmaktadır.

Aynı konuyla ilgili ABD Ulusal İletişim Birliği (NCA) tarafından 1998 yılında yaptırılan bir çalışmada, halkla ilişkiler müfredatının temel sosyal bilimler alanında geliştirilmesi kararı alınırken, başka bir çalışma grubu daha ayrıntılı bir sonuç ortaya koymuştur. Buna göre; öğrencilerin toplum, temel sosyal bilimler, ekonomi, politika, davranış bilimleri, tarih, sanat ve kültürel, uluslararası iletişim açısından yetişmiş olmaları, geliştirilen modellerin uygulamalı bir bileşim içermesi, halkla ilişkiler lisans öğrencileri temel sözlü ve yazılı ifade biçimlerinde, temel matematik ve bilgisayar yeteneklerinde kendilerini iyi bir düzeye getirmeleri istenmiştir. Devamla, derslerin içeriğine yoğunlaşılması, çok sayıda ders içeriğinin bir ya da daha fazla ders adı başlığı altında olabileceği, modellerin belirli süreler çerçevesinde değerlendirilmesi ve güncel hale getirilmesi, modellerin etkili ve davranışsal bir bileşim sunması gerektiği üzerinde durmuştur (Toth, 1999: 45-46; Canpolat, 2013: 145).

Genel olarak iletişim fakültelerine yönelik eğitimle ilgili olarak; tamamen alan temelli bir uygulama yapılması, alan dışı derslerin azaltılması ve Türk Dili ve Edebiyatı derslerinin artırılması önerileri (Gürkan ve İrvan, 2000: 354; Atabek ve Atabek, 2014: 150) vardır. Ayrıca, yabancı dil temelli eğitim ve konuyla ilgili fakülteler arası komisyon kurulması önerisi (Dağtaş, 2003: 189-190) yanında ilk iki yıl genel dersler ve son iki yılda uzmanlaşmaya yönelik bir eğitim anlayışı benimsenmesi (Çelik, 2012: 64) istenmektedir. Toplam kredideki sınırlamalar, isteğe göre kurslar

Copyright © 2015 by IJSSER
ISSN: 2149-5939

Güz, N., Yanık, H., Yegen, C. (2017). A new approach to the education system of Communication Faculties. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(5), 115-129.

aracılığı ile öğrenilebilmesi iletişim fakülteleri için yabancı dil temelli eğitimi zorunlu olmaktan çıkarmaktadır.

Başka bir öneride eğitimin; kanun bilgisi yani basın ve yayın kuruluşları ile ilgili kanun ve politikalar, kişilerin hak ve özgürlüklerini, iletişim tarihini yani iletişimin biçimlenmesinde kurumların ve profesyonellerin rolüne ilişkin tarihi bilgileri, farklılıkları yani farklı grupları anlamaya yönelik bilgileri, içermesi gerektiği belirtilmektedir. Yine devamla; üretim ve grafiği yani bilgi ve imajların sunum ve kullanımında başvurulacak teori ve kavramlara ilişkin bilgileri, etiği yani üretim sürecinde ahlaki prensiplere uygunluk ve profesyonel etiğe ilişkin bilgileri, eleştirel düşünceyi yani yaratıcı ve bağımsız eleştirel düşünceyi geliştirecek gösterimleri kapsaması gerektiğine işaret edilmektedir. Ayrıca, araştırma ve bilgi toplamayı yani profesyonel iletişim için bilginin toplanması ve değerlendirilmesini, medya yazımını yani medyanın hizmet ettiği kesimlere uygun biçim ve tarzlarda açıklayıcı ve doğru yazım tekniklerinin öğretimini gerekli görmektedir. Devamla rapor etme ve değerlendirmeyi yani gramer, konuşma ve yazmaya ilişkin becerilerin geliştirilmesini, istatistiği yani temel matematiksel ve ölçmeye ilişkin yeteneklerin geliştirilmesini, halkla ilişkiler ve reklamı yani çalışma alanlarına uygun iletişim tekniklerinin geliştirilmesini dikkate alması gerektiğine vurgu yapılmaktadır (Chirst, 2006: 11; Ergeç, 2014: 8).

Başka bir öneride üç basamaklı bir model öngörülmektedir. Buna göre birinci basamakta temel bilgi birikimi sağlanmalıdır. İkinci basamakta iletişim kurma ve kavramlar yer almalıdır. Üçüncü basamakta ise ilgi alanına özgü bilgilerin verileceği bir yapı kurulmalıdır. Teori ve uygulamanın birbirine yakın oranları içeren bir programın benimsenmesi gerektiğine işaret edilmelidir (Kayador, 1995; Dağtaş ve Kaymas, 1998: 106).

Yapılan tartışmalar, yapılan öneriler, akademik çevreler ve alanın ihtiyaç, istek ve beklentileri, teknolojik alandaki gelişmeler, iletişim alanının dinamikliği dikkate alındığında stabil bir programın mevcut sorunlara çare olmayacağı açıktır. Bütün bunlar göz önüne alınarak ve gelişmeye açık bir program modeline ihtiyaç olduğu ortaya çıkmaktadır.

3. İletişim eğitimi üzerine yeni bir model

İletişimin disiplinler arası bir alan olduğu hep vurgulanmaktadır. İletişim eğitimi ile ilgili Türkiye ve dünyada genel kabul gören bir programın olmamasının sebebi; alanın dinamikliği, iletişim teknolojilerindeki hızlı değişim, kitle iletişim alanındaki bireysel ve toplumsal ihtiyaçların farklılaşması ve çoğu kere sektörle fakülteler arasındaki iletişimsizlik olmaktadır. Fakültelerin tamamen akademik seviyede bir eğitim vererek mezun ettiği öğrencilerin sektöre uyumundaki sorunları göz ardı etme lüksü olmadığı gibi sektörün de bilimsel bir bilgi ve formasyon oluşturmadan tamamen mesleğe yönelik bir eğitim programı isteği doğru değildir.

Birçok medya kuruluşu iletişim fakültesi mezunlarını istihdam ederken bazıları istihdam edeceği alanla ilgili fakülte mezunlarını alarak eğitimden geçirmektedir. İletişim dışındaki fakültelerden mezunların eğitilerek istihdam edilmeleri özellikle etik ilkeler konusunda sorunlar oluşturmaktadır. İletişim fakültelerinin ortak özelliği birinci ve ikinci sınıflarda sosyal bilimlerle ilgili sosyoloji, psikoloji, siyaset bilimi, hukuk, ekonomi gibi temel dersler vermekte üç ve dördüncü sınıflarda ise ilgili bölümlere göre uzmanlık alan derslerine yönelmektedir. Sosyal bilimlerle ilgili temel dersleri alan ve iletişimle ilgili felsefi boyutta bilgi ve donanıma sahip olan öğrencilerin uygulama alanları konusunda sorunlar yaşadığı hep dile getirilmektedir.

Copyright © 2015 by IJSSER
ISSN: 2149-5939

Güz, N., Yanık, H., Yegen, C. (2017). İletişim Fakülteleri eğitim sistemine yönelik yeni bir yaklaşım. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(5), 115-129.

Tablo1. İletişim fakülteleri için ders program model önerisi

1. SINIF 1 VE 2. DÖNEM OKUTULACAK ORTAK DERSLER	**2. SINIF 1 VE 2. DÖNEM BÖLÜMLERDE OKUTULACAK ORTAK DERSLER**
İletişim Bilimi, Gazeteciliğe/Halkla İlişkilere/Rd. Tv. Sinemaya Giriş. Bilgisayar Programları, Fotoğrafçılık, Hukuk, Sosyoloji, Siyaset Bilimi, Ekonomi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Yabancı Dil, Türk Dili (Cümle Bilgisi), Anayasa, Siyasi Düşünceler Tarihi, Bilgisayar Programları, Haber Toplama ve Yazma, Fotoğraf Uygulamaları/Reklama/Sinemaya Giriş, Temel Sayfa Tasarımı, Psikoloji, Dil ve İletişim, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II, Yabancı Dil, Türk Dili (Cümle Bilgisi) II	İletişim Tarihi, İletişim Teknolojileri, Diksiyon ve Etkili Konuşma, Yeni Medya ve Sosyal Ağlar, Haber Yazma, Araştırma Yöntemleri, Bilgisayarda Sayfa Tasarımı/Radyoda Yapım Yönetim, Propaganda/Televizyon ve Sinemada Yapım Yönetim, Metin ve Yorumları, Yabancı Dil Basın/Halkla İlişkiler ve Tanıtım/Rd. Tv. Ve Sinema Tarihi, İletişim Bilimlerinde Araştırma Yöntemleri, Bilgisayarda Görüntü İşleme, İnternet Haberciliği/Örgüt Sosyolojisi/Radyoda Yapım Yönetim II, Sosyal Psikoloji, Siyasal İletişim, Bilgisayarda Sayfa Tasarımı II/İstatistik/Televizyonda Yapım Yönetim II, Metin ve Yorumları II/Felsefe/Görsel Tasarım, Haber Toplama ve Yazma II/Pazarlama İletişimi/Sinemada Yapım Yönetim II, Yabancı Dil ,

3. SINIF — **3 BÖLÜM İÇİN ORTAK ZORUNLU DERSLER:** İletiim Teorileri I-II, Kitle İletişim Sistemleri

GAZETECİLİK	**HALKLA İLİŞKİLER VE TANITIM**	**RADYO TELEVİZYON VE SİNEMA**
BÖLÜM ORTAK DERSLERİ: Haber Çözümlemeleri, Kişiler Arası İletişim, İletişim Hukuku **HABERCİLİK MODÜLÜ 1**: Haber Hazırlama I-II, Televizyon Gazeteciliği, Haber Ajansları, Gazete Yazı Türleri, Mesleki Fotoğrafçılık, Retorik Kuramları, Ajans Muhabirliği, Polis Adliye Gazeteciliği, Yerel Medya **TASARIM MODÜLÜ 1:**: Bilgisayarda Tasarım I-II, Gazete Yayınlama Teknikleri, Grafik Tasarım I-II, Dergi Yayıncılığı, Mesleki Fotoğrafçılık, Süreli Yayın Tasarımı, Kültür-Sanat Dergiciliği, Dijital Görüntü İşleme **İNTERNET MEDYASI MODÜLÜ 1:**: Tasarım Programları I-II, Web Tasarımı I-II, İnternet Gazeteciliği I-II, İnternet Yayıncılığına Giriş, Ağ Sistemleri, Dijital Görüntü İşleme,	**BÖLÜM ORTAK DERSLER**: Halkla İlişkiler Metin Yazarlığı, Kişiler Arası İletişim, Kamuoyu Araştırmaları, Halkla İlişkil. ve Tanıtım Kampanyaları **REKLAM VE PAZARLAMA MODÜLÜ 1**: Reklam Fotoğrafçılığı, Reklam Filmi Yapım Yönetimi, Kurumsal Reklamcılık, İnternet Reklamcılığı, Pazarlama **HALKLA İLİŞKİLER MODÜLÜ 1:**: Kriz Yönetimi, Özel Kuruluşlarda Halkla İlişkiler, HİT Yayıncılığı, HİT Araçları, Kamu Diplomasisi ve İletişim **İLETİŞİM YÖNETİMİ MODÜLÜ 1:**: Kriz Yönetimi, Siyasal İletişim Danışmanlığı, HİT Yayıncılığı, İnternet Reklamcılığı, Sözsüz İletişim ve Beden Dili	**BÖLÜM ORTAK DERSLER**: Rd., Tv, Sinemada Metin Yazarlığı, İletişim Hukuku, Sanat Felsefesi **RADYO MODÜLÜ 1**: Radyo Haberciliği I-II, Radyoda Yapım-Yönetim I-II, Radyoda Kurgu I-II, Haber Çözümlemeleri, Radyo Teknolojileri, Sunum ve Seslendirme, Radyoda Reklam Yapımı **TELEVİZYON MODÜLÜ 1:**: Televizyon Haberciliği I-II, Yapım-Yönetim I-II, Televizyonda Kurgu I-II, Haber Çözümlemeleri, Televizyon Teknolojileri, Sunum ve Seslendirme, Televizyon Gazeteciliği **SİNEMA MODÜLÜ 1:**: Kısa Metrajlı Film I-II, Sin. Yapım Yönetim I-II, Kurgu I-II, Sinemada Senaryo I-II, Sinema Teknolojileri, Türk Sineması **GÖRSEL TASARIM MODÜLÜ 1:**: Tasarım Programları I-II, WEB Tasarımı I-II, Dijital Görüntü İşleme I-II, Video Sanatı, Grafik Tasarım I-II

3. SINIF 1 ve 2. DÖNEMDE BÖLÜMLERİN ORTAK SEÇMELİ DERSLERİ: Sosyal ve Kültürel Antropoloji, Diksiyon ve Etkili Konuşma Uygulamaları, Tv ve Sinemada Senaryo Yazımı, İnsan Hakları ve Demokrasi, Reklam Tarihi, Kültürler Arası İletişim, Medya ve Çocuk, Popüler Kültür, Sivil Toplum ve Sivil Toplum Örgütleri, Televizyon Gazeteciliği, Medya Ekonomisi, Metin Yazarlığı, Türk Düşünce Tarihi, Kültür ve Sanat Gazeteciliği, Türkiye'nin Sosyal Yapısı, Türkiye'nin Yönetim Yapısı, Sponsorluk ve Uygulamaları, İnsan İlişkileri, İletişimin Ekonomi Politiği, Popüler Edebiyat ve İletişim, Sözlü Tarih ve İletişim, Türk Edebiyatı, Kültürel Çalışmalar, Göstergebilim, Basının Güncel Sorunları, Konuşma Metni Yazarlığı, Çevre Sağlık ve İletişim, Medya Okur Yazarlığı, Özel Kuruluşlarda Halkla İlişkiler, Toplumsal Hareketler ve Medya, Belgesel Sinema, Televizyon Gazeteciliği, Kriz Yönetimi, İletişim ve Kadın Çalışmaları

4. SINIF 3 BÖLÜM İÇİN ORTAK DERSLER: Mezuniyet Tezi I-II, İletişim Sosyolojisi, İletişim Etiği

GAZETECİLİK	**HALKLA İLİŞKİLER VE TANITIM**	**RADYO TELEVZİYON VE SİNEMA**
HABERCİLİK MODÜLÜ 2: Editörlük, Parlamento Gazeteciliği, Siyasi Parti Gazeteciliği, Ekonomi Gazeteciliği, Spor Gazeteciliği, Magazin Gazeteciliği, Proje I-II, **TASARIM MODÜLÜ 2:**: Editörlük, Animasyon Uygulamaları I-II, Masa Üstü Yayıncılık I-II, Proje I-II, Basın Dili **İNTERNET MEDYASI MODÜLÜ 2:**: İnteraktif Reklamcılık, İnternet Gazeteciliği Uygulamaları, Sosyal Medya Uygulamaları I-II, Proje I-II, Webde Radyo Yayıncılığı, Basın Dili	**REKLAM VE PAZARLAMA MODÜLÜ 2**: Reklamda Medya Planlaması, Uluslararası Pazarlama, Kurumsal Kimlik ve İmaj, Reklam ve Pazarlama Örnek İncelemeleri, Tüketici Davranışları, Web Reklamcılığı, Ağ Yönetimi, Reklam Metin Yazarlığı **HALKLA İLİŞKİLER MODÜLÜ 2:**: HİT Medya Planlaması, HİT'da Yeni Yaklaşımlar, Kurumsal Kimlik ve İmaj, Kamu Kuruluşlarında Halkla İlişkiler, Tüketici Davranışları, İnsan Kaynakları Yönetimi, Ağ Yönetimi, Sunum ve Tartışma **İLETİŞİM YÖNETİMİ MODÜLÜ 2:**: Sosyal Organizasyonlar, Sosyal Medya Yönetimi, İmaj Yönetimi, Halkla İlişkilerde Yaratıcılık, Sosyal Medya Pazarlama Yönetimi, Medya İlişkileri Yönetimi, Kurum Yayıncılığı	**RADYO MODÜLÜ2**: Radyo Program Yapım Uygulamaları I-II, Proje I-II, Radyoda Haber I-II, Radyoda Müzik, Güncel Sorunlar **TELEVİZYON MODÜLÜ 2: a YAPIM YÖNETİM:**: Televizyonda Program Yapım Uygulamaları, Proje I-II, Televizyonda Haber Uygulamaları I-II, Film Kuramları, Televizyonda Reji, Televizyon Muhabirliği, Yayın Yönetmenliği **b TEKNİK:**: Kameramanlık I-II, Proje I-II, Ses, Işık, Nonlineor Kurgu, Bilişim Teknolojileri **SİNEMA MODÜLÜ 2:**: Sinema Filmi Yapım Uygulaması, Proje I-II, Dünya Sineması, Türk Kültürü ve Mitoloji, Sinemada Reklam Yapımı, Video Klip Yapımı, Belgesel Film Yapımı **GÖRSEL TASARIM MODÜLÜ2:**:2DAnimasyon I-II, 3D Animasyon I-II, Proje I-II, Nonlinear Kurgu I-II

4. SINIF 1 ve 2. DÖNEMDE BÖLÜMLERİN ORTAK SEÇMELİ DERSLERİ: Edebiyat ve Sinema, Dil Politikaları, Türk Edebiyatı, Yayın İşletmeciliği, Türkiye Ekonomisi, Girişimcilik, Küresel Ekonomi Politik, Sözlü ve Yazılı Kültür, Dil Politikaları, Dış Yayınlar ve Çevre, Sanat Tarihi, Tüketim Kültürü, Uluslar Arası Kuruluşlar ve Hit, Basın Dili, Sosyal Medya ve Halkla İlişkiler, Motivasyon Teknikleri, Küreselleşme ve İletişim, Güncel Sorunlar, Sosyal Sorumluluk Kampanyaları, Özel ve Gönüllü Kuruluşlarda Hit, Tüketici Hakları, Medya ve Toplumsal Değişim, AB ve Kültür Politikaları, Küresel Pazarın İletişimi, Uluslar Arası İletişim, İmaj Danışmanlığı, Medya ve Kültür, Telif Hakları, İletişim ve Sanat, Kültürel Çalışmalar ve İletişim

Copyright © 2015 by IJSSER
ISSN: 2149-5939

Güz, N., Yanık, H., Yegen, C. (2017). A new approach to the education system of Communication Faculties. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(5), 115-129.

Ulusal ve uluslararası kriterlerle ve toplam belirli bir krediyle sınırlandırılma sebebiyle dört yıllık süreçte öğrencilere ancak belirli sayı ve kredinin üstünde ders verilememektedir. Özellikle 21. Yüzyılda teknolojik gelişmeler, toplumun haber ve bilgi almadaki ihtiyaçlarının artması, küreselleşme, eğitim ve sosyo-ekonomik düzeyin yükselmesi iletişim sektörünü geliştirmiş, yeni alanların ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Sürecin devam ediyor olması iletişim eğitimiyle ilgili statik bir program yapmaya imkân vermemektedir. Temel alanlar aynı kalmak şartıyla öğrencilerin uzmanlık alanı belirleyerek fakülteden en az bir uzmanlık alanı ile mezun olmaları gerekmektedir.

İletişim eğitimi alacak gençlerin iletişim fakültelerinin ilk iki yılında aldıkları temel derslerden sonra sadece gazetecilik, halkla ilişkiler, radyo televizyon sinema, reklam veya yeni medya gibi bölümlerle sınırla kalmayarak bir uzmanlık alanı belirlemeleri ve belirledikleri alana ilişkin teorik ve uygulamalı konulara hâkim olmalarına ihtiyaç vardır. İletişim fakültelerinin herhangi bir bölümünden mezun olan öğrenci "alanla ilgili ne olsa yaparım" düşüncesiyle değil iletişim fakültesi mezunu ancak bir alanda uzman ya da yetkin olarak sektöre başvurması yukarıdan beri tartışılan sorunları çözümleyebilecektir.

Bu çalışma çerçevesinde Tablo-1'de verilen program yıllardan beri yapılan tartışmalara çözüm olmak üzere önerilmektedir. İletişim fakültelerinde okuyacak bir öğrencinin bir ve ikinci sınıflarda sosyal bilimler alanındaki derslerle birlikte iletişim alanına ilişkin temel dersleri alması öngörülmektedir. Bu programda üç bölüm üzerine bir kurgu yapılmıştır. Bölüm sayıları konusunda iletişim fakülteleri arasında bir homojenlik yoktur. Bu sebeple sistem aynı kalmak suretiyle bölüm sayısı artırılabilecektir.

Üçüncü sınıftan itibarın her bölümde okuyan öğrenci üç ayrı kategoride ders almak zorundadır. Bunlardan birincisi eğitim-öğretim gördüğü alana ilişkin zorunlu derslerdir. Bu derslerin sayısı sınırlıdır ve alanın temel derslerini oluşturmaktadır. İkinci kategorideki dersler, öğrencinin uzmanlaşmayı planladığı alana ilişkin olarak düzenlenmiştir. Öğrenci uzmanlaşmayı istediği modülün derslerini alacaktır. Öğrenci modül seçimini yaparken dört dönemde aynı modül içerisindeki dersleri alacağı için modül seçimi yapılırken kendisi tam olarak bilgilendirilmelidir. Tablo-1'deki modüllerin sayısının her zaman ihtiyaca göre artırılabilmesi mümkündür. Üçüncü kategorideki dersler her bölüm için ortak seçmeli dersler olmaktadır. Öğrenci ilgi ve ihtiyacına göre bu dersleri alabilecektir. Ortak seçimlik derslerin sayısını azaltmak veya artırmak mümkün olabildiği gibi gerekirse öğrencinin diğer fakültelerden seçimlik dersler almasına da fırsat verilmelidir.

Dördüncü sınıfta alacağı dersleri de üçüncü sınıftaki yöntemle belirleyecektir. Alanla ilgili bir veya iki zorunlu ders, her modülün devamı olan ve uzmanlaşacağı alanla ilgili zorunlu temel dersler ve yine ilgi ve ihtiyacına göre belirleyeceği her bölüm için ortak seçimlik derslerdir.

Örneğin; Radyo, Televizyon ve Sinema Bölümünde eğitim-öğretime başlayan öğrenci bir ve ikinci sınıflarda alması gereken zorunlu dersleri alacaktır. Ancak üçüncü sınıfa geldiğinde; Radyo, Televizyon ve Sinemada Metin Yazarlığı, İletişim Hukuku ve Sanat Felsefesi derslerini zorunlu olarak alacak, sonra Radyo, Televizyon, Sinema ve Görsel Tasarım modüllerinden birisini seçecektir. Üçüncü sınıfta bir yıl bu modüldeki dersleri alacaktır. Her iki dönemde ayrıca ortak seçimlik derslerden uygun gördüklerini seçecerek kredisini dolduracaktır. Üçüncü sınıfta Televizyon Modülünü seçen bir öğrenci dördüncü sınıfta Mezuniyet Tezi, İletişim Sosyolojisi ve İletişim Etiği zorunlu derslerini aldıktan sonra aynı Televizyon Modülüne devem edecek ve bu modülün alt modül olan Yapım-Yönetim ve Teknik modüllerden birisini seçecektir. Teknik Mo-

Copyright © 2015 by IJSSER
ISSN: 2149-5939

dülü seçtiğinde iki yarıyıl bu modüldeki dersleri alacaktır. Ayrıca ortak seçimlik derslerden istediğini alarak gerekli olan krediyi tamamlayacaktır. Öğrenci Fakülteyi televizyon tekniği alanında uzman olarak bitirmiş olacaktır.

Öğrencinin bilimsel bilgi birikiminden sonra uzmanlık alanı belirlemesi ve uygulamalı eğitim alması, sektörün istediği uygulama eksikliğini gidermesi, esnek olması ve ihtiyaca göre yeni modüller ve uzmanlık alanları belirlenebilmesi önerilen programın avantajları olmaktadır. Ayrıca öğrenciyi sadece zorunlu derslere hapsetmeyip ilgi ve ihtiyaç alanına göre farklı seçimlik dersleri tercih imkânı vermesi diğer avantajını oluşturmaktadır. Öğrencinin modül seçmesi konusunda sağlıklı karar verememesi halinde başarısının düşmesi programın dezavantajını oluşturmaktadır.

4. Sonuç

İletişim eğitiminin içeriğine yönelik Türkiye ve dünyanın farklı ülkelerinde yapılan tartışmalar genellikle ders programlarının toplum ve sektörün ihtiyaç ve beklentilerini karşılayamamalarından kaynaklanmaktadır. Yapılan birçok çalışmada önerilen programların mevcut sorunlara çözüm getirmediği de ortadadır. Alanla ilgili felsefi zeminin sağlam tutularak çağın ve sektörün ihtiyaçlarına göre her iletişim fakültesi öğrencisinin bir alanda uzmanlaşarak mezun olması sorunları çözebilecektir.

Bu çalışma çerçevesinde önerilen ve dinamik bir yapıya sahip olan programın uygulamaya konulması ile birlikte günümüz ve gelecekte iletişim eğitimiyle ilgili sorunlar ortadan kaldırılabilecektir. Dört yıllık fakülte veya yüksekokullarda verilen eğitimin ilk iki yılının (dört döneminin) sosyal bilimler ve iletişimle ilgili temel derslere ayrılması, üçüncü sınıftan itibaren öğrenciye sadece bölüm dersleri değil zamana ve ihtiyaca göre oluşturulacak modüllerle uzmanlık alanı derslerinin verilmesi, öğrencinin ilgi alanına göre farklı dersler seçmesine fırsat yaratılması sorunları büyük oranda çözecektir.

Genel olarak iletişim ama özellikle kitle iletişim alanının içinde bulunduğumuz dönemde aldığı şekil, alana yeni giren araçlar iletişim fakültelerini bu öneri çerçevesinde radikal kararlar almaya zorlamaktadır. Önerilen modelin bu anlamda uygun ve yararlı olacağı dikkate alınmalıdır.

Kaynakça

Abadan-Unat, N. (1972). *Batı Avrupa ve Türkiye'de Basın Yayın Öğretimi*, Ankara: Sevinç Matbaası (Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler FakültEsi Yayınları No: 330).

Adam, G. S. (2001). "The education of journalists." *Journalism* 2(3), 315–339.

Altun, A. (1995). *Türkiye'de Gazetecilik ve Gazeteciler*. Ankara: ÇGD Yayınları.

Altun, A. (1999). "Türkiye'de Gazetecilik Eğitimi", *Medya Gücü ve Demokratik Kurumlar*. Der. Korkmaz A. İstanbul: Afa Yayıncılık ve TÜSES Vakfı, ss. 245-252.

Altun, A. (2005). "Yerel Medya Çalışanlarının Eğitim İhtiyacı ve Yerel Medya Enstitüsü", *İletişim: araştırmaları* 3(1-2): 75-104.

Alver, F. (2007). *Gazeteciliğin Kuramsal Temelleri*. İstanbul: Beta Yayınları

Atabek, Ü., G. Ş. Atabek. (2014). "İletişim Eğitiminde Farklı Perspektifler: Öğrenciler, Akademisyenler ve Meslek Mensuplarının İletişim Eğitimi Hakkındaki Tutumları". *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi,* 38, 148-163.

Ataizi, M., N. S. Server, (2017). "Aldıkları Eğitimle İlgili Üniversite Öğrencilerinin Algı, Görüş Ve Değerlendirmeleri", *Selçuk İletişim*, 2017, 9 (4): 129-140.

Copyright © 2015 by IJSSER
ISSN: 2149-5939

Ateş, E. K. (2016). Bir Bilim Dalı Olarak İletişim Bilimleri Alanının Türkiye'deki Konusal Kapsam Analizi, *The Journal of Academic Social Science Studies*, Number: 51, p. 217-228, Autumn III 2016.

Aziz, A. (2006). "Dünyada ve Türkiye'de İletişim Araştırmaları", *Kültür ve İletişim Dergisi*, 9/1, 9-31.

Bacon, W. (1999). "What is a journalist in a university?" *Media International Australia* 90: 79–90.

Batmaz, V. (2003). *Medyaya Düşman Yetiştiriyorum*, İstanbul: Karakutu Yayınları

Becerikli, S. Y. (2004). "Türkiyedeki Lisans Düzeyindeki Halkla İlişkiler Eğitimine İlişkin Bir Değerlendirme", *2nd.International Communication in the Millennium: A Dialoque Between Turkish and American Scholars*, 17-19 Mart 2004, İstanbul.

Canpolat, N. (2013, Eylül). "Türkiye'de Halkla İlişkiler Eğitimi: Halkla İlişkiler Ders Programlarının Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma", *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi,* sayı 2, s, 141-162.

Chirst, G. W. (2006). *Assessing Media Education: A Resource Handbook for Educators and Administrators*, Lawrence Erlbaum Associates, New Jersey.

Çelik, M. U. (2012). "Radyo, Televizyon Ve Sinema Bölümü Özelinde İletişim Fakültelerindeki Eğitime İlişkin Bir İnceleme", *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* Özel Sayı 1 (2012), 60-65.

Dağtaş, E. (2003). "Gazetecilik Eğitiminde Kuram ve Uygulama İkilemi: Türkiye'deki İletişim Fakülteleri Üzerine Bir Araştırma", *İletişim kuram ve araştırma dergisi,* Sayı 17 (Bahar), 143-200.

Dağtaş, E., S. Kaymas, (1998). "Türkiye'de İletişim Eğitimi Üzerine Öneriler"*, Kültür ve İletişim Dergisi* 1 (2), 92-109.

De Burgh, H. (2003). "Skills are not enough. The case for journalism as an academic discipline." *Journalism* 4(1): 95–112.

Deuze, M. (2001). "Educating 'New' Journalists: Challenges to the Curriculum", *Journalism and Mass Communication Educator* 56 (1): 4-17.

Deuze, M. (2006). "Global journalism education. A conceptual approach." *Journalism Studies* 7(1): 19–34.

Ergeç, N. E. (2014). "Uluslararası Yükseköğrenim Trendleri Bağlamında İletişim Eğitimini Yeniden Düşünmek", *Selçuk İletişim,* 2014, 8 (2): 5-31.

French, D., M. Richards. (1994). "Theory, Practice and Market Forces in Britain: A Case of Relative Autonmy", İçinde (Der.), David French ve Michael Richards. Media Education Across Europe. London: Routledge.

Gürkan, N., S. İrvan. (2000). "İletişim Eğitiminde Nereden Nereye", 1. Ulusal İletişim Kongresi Bildiriler Kitapçığı, ss. 354-365, İstanbul.

Güz, N. (2005). *Haberde Yönlendirme ve Kamuoyu Araştırmaları*, Ankara: Nobel Yayınevi

Hachten, W. A. (2005). *The Troubles of Journalism: A. Critical look ad What's Right and Wrong with the Press*, 3rd Ed., Hahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.

Herbert, J. (2000). ''The Changing Face of Journalism Education in the UK.'' *Asia Pacific Media Educator* 8: 113–123.

İnuğur, M. N. (1988). *Türk Basınında İz Bırakanlar*. İstanbul: Der Yayınları

Karakoç, E., O. Taydaş, (2014). "Türkiye'deki İletişim Fakültelerindeki Radyo Televizyon ve Sinema Eğitimi Üzerine Bir İnceleme", *Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi,* 2, 3, 190-21.

Kayador, V. (1995). "Nasıl Bir İletişim Eğitimi?", *Adam Sanat Dergisi*, 42-50.

Kejanlıoğlu, D. B. (1995). "İletişim Alanı Üzerine", *Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi Yıllık* 1995–1996: 1–8.

Kılıç, M., M. B. Arık. (2014). "Yükseköğretimde Teori-Pratik İkilemi: İletişim Öğretimi Örneklemi", *1.Uluslararası Medya Çalışmaları Sempozyumu, Akdeniz Üniversitesi Yayınları,* 20 - 23 Kasım/November Antalya/Türkiye.

Copyright © 2015 by IJSSER
ISSN: 2149-5939

Koçak, B. (2009). "Birgül Koçak Gazetecilik Enstitüsünden iletişim Fakültesine: Türkiye' de İletişim Eğitiminin Gelişimi ve Sorunları", *Türkiye'de Toplum Bilimlerinin Gelişimi II- Anglo Amerikan Etkisi, Sosyoloji Yıllığı 18,* Ertan Eğribel, Ufuk Özcan (Eds.), İstanbul: Kitabevi Yayınları.

Medsger, B. (1996). Winds of Change: challenges confronting journalism education. The Freedom Forum Report. http://www.freedomforum.org/freedomforum/ resources/journalism/journalism_edu/winds_of_change/. (Erişim tarihi: 08.04.2017)

Medsger, B. (1998). "Educating for Thinking: Journalism Educators'most Important Challenge". *Keynote Speech at the Convention of Scandinavian Journalism Educators in Aarhus*, Denmark.

Morrison, J. (1997). "The Changing Model of Russian Media and Journalism Education". *Journalism and Mass Communication Educator*, Autumn.

Mutlu, E. (1994). "İletişim Çalışmalı Alanına Aykırı Bir Bakış: Bir Üst İletişim Olarak İletişim Çalışmaları", *İLEF Yıllık*, 165-180.

Mutlu, E. (1998, Yaz). Tartışma: İletişim Eğitimi, *Kültür ve İletişim Dergisi* 1 (2) , 16-27.

Mutlu, E. (2005). *Globalleşme, Popüler Kültür ve Medya*. (Yay. Haz. D. B. Kejanlıoğlu ve A.Yıldız). Ankara: Ütopya.

Mutlu, E. (2008), "Türkiye'de İletişim Eğitimi: Kişisel Bir Tarih Denemesi", *İletişim*, 234-259.

Mutman, M. (1998, Yaz). "Tartışma: İletişim Eğitimi", *Kültür ve İletişim Dergisi* 1 (2) , 28-35.

Nalçaoğlu, H. (1998, Yaz). "Tartışma: İletişim Eğitimi", *Kültür ve İletişim Dergisi 1 (2)* , 5-12.

Nizam, F., C. Bağcı. (2016). "Fırat TV ve Kampüs TV Örnekleriyle İletişim Fakültesi Öğrencilerinin Uygulama Birimi Olarak Üniversite Televizyonlarına Bakışı", *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi,* Yıl: 4, Sayı: 34, Kasım 2016, s. 106-124.

Ogundimu, F. (1990). ''They Don't Teach Survival Skills: journalism education in Africa''. *Gannett Center Journal* 4(4): 81–91.

Özbek, M. (1993). "İletişim Eğitimi Üzerine", *Ankara Üniversitesi İLEF Yıllık 92*, Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi, s. 307-328.

Özer, Ö. (2006). "Türkiye'de İletişim Eğitimi: Ankara'da Ulusal Medya'da GörevYapan Muhabirlerin Düşünceleri ve Araştırmayla Gelen Öneriler", *KİLAD*, 8 (Güz), 57-81.

Özkök, E. (2001). "Bir Kokteylin Perde Arkası", Hürriyet, 24 Mayıs 2001. (http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/haber.aspx?id=-244898), Erişim tarihi: 22.09.2016.

Reese, S., J. Cohen. (2001). "Educating for journalism: The professionalism of scholarship." *Journalism Studies* 1(2): 213–227.

Rhoodie, D. (1995). ''News-editorial Journalism Education at Higher Education Institutions in the USA and the RSA.'' *Ecquid Novi* 16(1/2): 136–145.

Skinner, D., M. Gasher, J. Compton. (2001). "Putting Theory Into Practice. A Critical Approach to Journalism Studies", *Journalism*, 2(3), 314–360.

Solmaz, B., A. Arslan, O. B. Aydın, Ö. Duğan. (2012). "Türkiye'de Halkla İlişkiler Lisans Eğitimi Üzerine Bir Değerlendirme", *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 27, 253-269.

Tokgöz, O. (2006). "Türkiye'de İletişim Araştırmalarında İletişim Eğitiminin Rolü ve Önemi", *Küresel İletişim Dergisi,* S.1, Bahar 2006, s.1-12.

Tılıç, D. (2001). *2000'ler Türkiye'sinde Gazetecilik ve Medyayı Anlamak*, İstanbul: Su Yayınları.

Topuz, H. (2003). *II. Mahmut'tan Holdinglere Türk Basın Tarihi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Toth, L. E. (1999). "Models for Instruction and Curriculum", *Public Relations Review,* Vol: 25, Page: 45-53.

Uzun, R. (2007). "İstihdam sorunu bağlamında Türkiye'de iletişim eğitimi ve öğrenci yerleştirme", *İletişim kuram ve araştırma dergisi,* Sayı 25 Yaz-Güz, s.117-134.

Copyright © 2015 by IJSSER
ISSN: 2149-5939

Varol, A., K. Alemdar. (2007). "İletişim Fakültelerine Öğrenci Yerleştirmede Karşılaşılan Çelişkiler ve Çözüm Önerileri", *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, Sayı: 24, s. 718-729.

Vural, B. A., N. B. Yurdakul. (2004). "Halkla ilişkiler Eğitiminde Müfredat ve Uygulamalar", *International Symposium Communication in the Millennium A Dialogue Between Turkish and American Scholars*, 17-19 Mart 2004, İstanbul.

Yıldırım, B. (2006). Eleştirel Pedagoji Açısından Gazetecilik Eğitimini Yeniden Düşünmek, *İletişim araştırmaları,* 4 (1): 121-15.

Copyright © 2015 by IJSSER
ISSN: 2149-5939

Güz, N., Yanık, H., Yegen, C. (2017). İletişim Fakülteleri eğitim sistemine yönelik yeni bir yaklaşım. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(5), 115-129.

Extended abstract in English

Despite the fact that the first communication education started 110 years in the world and 70 years ago in Turkey, debates about how its education should be given continues today. It is observed that the approach to the subject in the discussions made differs according to the academic point of view, the sector and the students. Debates; the focus is on the quality and quantity of instructors who provide communication education, whether the education should be theoretical or practical, the lack of hardware in the applied courses, the foreign language, the ratio of out of class courses, employment of graduates.

It is noteworthy that there is no standard education model applied in the world related to communication education. Despite the fact that the beginning of communication education has gone far ahead, research, studies and publications on education and education content are more recent and concentrated in the period we live. The first study in Turkey on the way from the journalism institutes to the communication faculties was conducted by Nermin Abadan Unat in 1972 and in this study the education in Turkey and in Europe was compared at a time when the number of institutes was only five. After this first comprehensive study, scientific researches on the subject have increased since the 1990s, and in the recent years, numerous researches and publications have been made.

This study includes a model proposal on communication education taking into consideration Turkey centered national and international debates on communication education so far. In the study, it is made a determination about the field by taking into consideration the new developments in communication field, the introduction of new instruments under the influence of technology, the changes in institutional structure of mass media, the increasing interest, desire and expectation of the target group, and then a training model has been proposed intended to today and the future. It is noteworthy that there is no standard education model applied in the world related to communication education. Although the beginning of communication education has gone far ahead, the research, studies and publications on the content of education and communication education focus on the period we are experiencing.

It is always emphasized that communication is an interdisciplinary field. The reason why there is not a generally accepted program about communication education in Turkey and in the world is because the dynamics of the field, the rapid change in communication technologies, the differentiation of individual and social needs in the field of mass communication, and often the lack of communication between the faculties of the sector. It is not true that the students who graduate from faculties with a full academic level are not afforded the opportunity to ignore the problems in the sectoral adaptation and that a sectoral education program is not entirely a vocational training without forming a scientific knowledge and formation. There is no reason for the faculties to ignore the problems of the students in the sectoral alignment who are graduated from faculties with a full academic level of education. And it is not right for the industry to have a training program that is entirely vocational, without forming a scientific knowledge and formation. Many media organizations employ communication faculty graduates while others employ faculty graduates in the field they will employ. Employment of graduates from faculties outside the communication faculties is particularly problematic in terms of ethical principles.

According to the model proposed in this study, students should graduate with at least one field of specialization in the field by determining the area of specialization, provided that the basic

Copyright © 2015 by IJSSER
ISSN: 2149-5939

Güz, N., Yanık, H., Yegen, C. (2017). A new approach to the education system of Communication Faculties. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(5), 115-129.

fields remain the same. The young people who will receive communication education need to master the theoretical and practical issues related to the field they have identified and the areas they have determined, not limited to the sections such as Journalism, Public Relations, Radio, Television and Cinema, Advertising or New Media after the basic courses they have taken in the first two years of communication faculties. The student who graduated from any part of the communication faculties should not be thinking as " I do anything". Students who graduate communication faculty should apply for the job by being specialist only in a field. That solves the problems being discussed above.

The program in this framework is proposed to be a solution to the debate that has been going on for years. It is envisaged that a student who will study in communication faculties will take basic courses related to the field of communication together with the courses in the social sciences in the first and second grades. This program has been planned on three departments. There is no homogeneity between communication faculties on department numbers. For this reason, the number of departments can be increased by keeping the system the same.

Students who study in each department of the third grade must take courses in three different categories. The first of these is compulsory courses related to the field of education. The number of these courses is limited and constitutes the basic courses of the field. The courses in the second category are arranged in relation to the area in which the student plans to specialize. When the student chooses a module, he must be fully informed while selecting the module because he will take the courses in the same module in four semesters. It is also possible to increase these modules as needed. Lessons in the third category are common elective courses for each department. Students will be able to take these courses according to their interests and needs. The student will determine the lessons in the fourth grade as he uses the method for determining the lessons in the third grade. Accordingly, the student will take one or two compulsory courses related to the field, compulsory basic courses related to the field which is the continuation of each module and specialized fields, and common elective courses for each department determined according to his / her interests and needs.

The program (Proposed) has some advantages; 1. Students can determine the field of expertise and getting practical training after the scientific knowledge, 2. It will be possible to eliminate the lack of application desired by the sector (media industry), 3. The program is flexible, so when it is needed setting new modules and expertise fields according to needs is possible, 4. The student has the advantage of not attending only compulsory courses, but also the program allows them to choose different elective courses according to their interests and needs. If the student can not make a good decision about module selection, the success of students may decrease. This is a disadvantage of the program. The graduation of every communication faculty student by specializing in a field according to the needs of the age and sector (media industry) by the philosophical ground about the field keeping strong solve the problem about this issue.

Problems related to communication education in the present and future can be removed with the application of the program which has a dynamic structure proposed in this study framework. Communication in general, the form that mass communication field getting in this period, and tools (technologic devices) newly entering to this field, forces communication faculties to make radical decisions within the framework of this proposal. The proposed model should be considered to be appropriate and useful in this sense.

Copyright © 2015 by IJSSER
ISSN: 2149-5939